

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **MARSERVIS, s.r.o.**, IČ 46886061, se sídlem Vančurova 341, Chodov, zast. Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem, se sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) město Chodov, se sídlem Komenského 1077, Chodov a II) Teplo Chodov s.r.o., IČ 05777003, se sídlem U Porcelánky 1052, Chodov, obě zast. JUDr. Vladislavem Bílkem, advokátem, se sídlem Čs. legií 143, Klatovy, o žalobě proti rozhodnutí rady žalovaného ze dne 15. 11. 2023, č. j. 09901-314/2010-ERU, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2025, č. j. 29 A 56/2023-430, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2025, č. j. 29 A 56/2023-430, a rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 15. 11. 2023, č. j. 09901-314/2010-ERU.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 6. 2023, č. j. 09901-291/2010-ERU, rozhodl podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), že se licence na rozvod tepelné energie udělená žalobkyni zrušuje ke dni právní moci tohoto rozhodnutí. Žalovaný tak učinil, neboť zjistil, že žalobkyně nedisponuje vlastnickým či užívacím právem k energetickému zařízení, které má sloužit k výkonu licencované činnosti, což je podmínkou pro udělení (ponechání) licence podle § 5 odst. 3 (věty druhé) energetického zákona.

[2] Rozklad žalobkyně proti uvedenému rozhodnutí Rada Energetického regulačního úřadu (dále jen „Rada ERÚ“) rozhodnutím ze dne 15. 11. 2023, č. j. 09901-314/2010-ERU, zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

[3] Žalobu podanou proti rozhodnutí Rady ERÚ následně zamítl Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 26. 2. 2025, č. j. 29 A 56/2023-430.

[4] Ze zjištěných skutečností vyplývá, že v roce 1993 uzavřela osoba zúčastněná na řízení I) (pronajímatel) s žalobkyní (nájemce) nájemní smlouvu, jejímž předmětem bylo energetické zařízení sloužící pro rozvod tepelné energie ve městě Chodov (dále jen „energetické zařízení“). V roce 2002 byla žalobkyni rozhodnutím žalovaného udělena licence na rozvod tepelné energie. Splnění podmínky pro udělení licence podle § 5 odst. 3 energetického zákona (uživací právo k energetickému zařízení) žalobkyně tehdy doložila zmíněnou nájemní smlouvou. Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 3. 2010, č. j. 25 Co 300/2008-24, však bylo rozhodnuto, že zmíněná nájemní smlouva je absolutně neplatná s účinky *ex tunc*. V návaznosti na to zahájil žalovaný z moci úřední správní řízení, jež vedlo k vydání rozhodnutí o zrušení licence udělené žalobkyni pro nesplnění podmínky podle § 5 odst. 3 energetického zákona.

[5] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, a to společně s návrhem na přiznání odkladného účinku. V tomto návrhu stěžovatelka na úvod připomněla, že v řízení před krajským soudem její žalobě byl přiznán odkladný účinek, přičemž důvody, na základě kterých k tomu došlo, trvají i nadále. Stěžovatelka již přes 30 let podniká v oboru rozvodu tepelné energie, přičemž na základě zrušené licence dosud dodává teplo a teplou vodu na odběrná místa na území města Chodov. Jedná se přitom o jediný předmět podnikatelské činnosti stěžovatelky, tudíž nepřiznáním odkladného účinku by ztratila zdroj příjmů, ze kterých hradí své závazky, což by reálně mohlo vést k jejímu zániku.

[6] Stěžovatelka je přesvědčena, že v jejím případě jsou splněny podmínky podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pro přiznání odkladného účinku. Příjmy stěžovatelky z licencované činnosti dosáhly v roce 2023 částku 117.257.000 Kč a v roce 2024 částku 126.662.478 Kč. Obdobnou výši odhaduje i pro rok 2025. Více než 90 % příjmů přitom stěžovatelka dává na výdaje. Krátkodobé závazky stěžovatelky za rok 2023 činily 162.799.000 Kč. Újmu, jež by jí byla způsobena nepřiznáním odkladného účinku, stěžovatelka odhadla minimálně na částku 122.400.100 Kč, přičemž tato újma by i přes případný úspěch kasační stížnosti byla nenávratná.

[7] Stěžovatelka má za to, že uvedená hrozící újma je větší než ta, jež by mohla vzniknout přiznáním odkladného účinku třetím osobám. Naopak díky přiznání odkladného účinku budou mít zákazníci stěžovatelky nadále zajištěn přívod tepelné energie. Žádná újma nehrozí ani osobě zúčastněné na řízení I) jakožto pronajímateli energetického zařízení, neboť ta energetické zařízení pro jeho další využívání poskytla osobě zúčastněné na řízení II) bezúplatně. Osoba zúčastněná na řízení II) zároveň není v současnosti připravena na provozování energetického zařízení, tedy výkon licencované činnosti, a tudíž ani jí žádná újma nehrozí. Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 1. 2025, č. j. 61 Co 230/2024-182, navíc bylo rozhodnuto, že stěžovatelka je dosud jediným oprávněným držitelem

pokračování

energetického zařízení, tudíž prostřednictvím něho může dodávat tepelnou energii pouze ona.

[8] Podle stěžovatelky by přiznání odkladného účinku v daném případě nebylo ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Naopak provádění nepřerušovaných dodávek tepelné energie i nadále je v zájmu odběratelů stěžovatelky.

[9] Žalovaný ve vyjádření k návrhu stěžovatelky shrnul okolnosti případu, načež uzavřel, že přiznání odkladného účinku v daném případě dává smysl, neboť skutečně hrozí přerušení části dodávek tepelné energie na odběrná místa.

[10] Osoby zúčastněné na řízení ve svém společném vyjádření uvedly, že s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, neboť pro to nejsou splněny zákonné podmínky. Újma, která má stěžovatelce hrozit, není újmou ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Navíc stěžovatelka na danou situaci, resp. na ukončení své činnosti měla být připravena již od roku 2010, kdy došlo k prohlášení nájemní smlouvy k energetickému zařízení za absolutně neplatnou. Zároveň není pravdou tvrzení, že osobám zúčastněným na řízení žádná újma nehrozí. Osobě zúčastněné na řízení II) byla v roce 2023 udělena licence na rozvod tepelné energie ve městě Chodov ve stejném rozsahu, jak tomu bylo v minulosti u stěžovatelky, přičemž k této činnosti je po všech stránkách připravena. Tvrzení stěžovatelky o opaku je pouze snahou o snížení důvěryhodnosti této osoby a nikoli skutečností. Osoba zúčastněná na řízení II) již od roku 2017 provozuje předávací stanici v Chodově, přes kterou proudí tepelná energie do energetického zařízení doposud provozovaného stěžovatelkou. Tím, že osoba zúčastněná na řízení II) dosud neprovozuje i toto energetické zařízení, již teď přichází o zisk a tato újma by se přiznáním odkladného účinku ještě navýšila. Kvůli tomu by zároveň byla způsobována újma i osobě zúčastněné na řízení I) jakožto jejímu jedinému společníkovi. Způsobenou újmu přitom tyto odhadují na obdobnou výši, jež tvrdí stěžovatelka.

[11] Případné přiznání odkladného účinku by pak podle osob zúčastněných na řízení bylo i v rozporu s důležitým veřejným zájmem na tom, aby provozování energetického zařízení bylo jen v rukou osoby s platnou licencí. Podle jejich informací je stěžovatelka v současnosti nemajetná a zatížena dluhy, přičemž jenom osobě zúčastněné na řízení II) dluží za dodávky tepelné energie přes 46 mil. Kč. Napadeným rozsudkem krajského soudu navíc došlo k zániku držby stěžovatelky k energetickému zařízení i k zániku smluv s jejími odběrateli pro trvalou nemožnost plnění.

[12] Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížností byl podán včas a osobou k tomu oprávněnou. Přistoupil proto k jeho věcnému posouzení podle § 73 ve spojení s § 107 s. ř. s.

[13] Ještě před tím však Nejvyšší správní soud považuje za vhodné připomenout, že stěžovatelka v návaznosti na rozhodnutí, jímž byla nájemní smlouva mezi ní a osobou zúčastněnou na řízení I) k energetickému zařízení shledána absolutně neplatnou, se tato

žalobou domáhala v občanském soudním řízení určení, že je vlastníkem částí energetického zařízení, jež měla opravit či vytvořit v době nájemního vztahu. Mimo jiné tak činila v přesvědčení, že by zde pak nebyl důvod pro zrušení licence, nýbrž pouze pro změnu licence. Okresní soud v Sokolově rozsudkem ze dne 14. 8. 2020, č. j. 16 C 408/2010-1240, žalobu stěžovatelky zamítl. K odvolání stěžovatelky proti tomuto rozsudku Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 19. 5. 2021, č. j. 25 Co 390/2020-1344, napadený rozsudek potvrdil. Následně podané dovolání odmítl Nejvyšší soud usnesením ze dne 25. 5. 2023, č. j. 22 Cdo 2946/2021-1468. Civilní soudy názoru stěžovatelky nepřisvědčily, neboť shledaly, že předmětné energetické zařízení je jedinou věcí v právním smyslu, přičemž k jeho součástí, jež nejsou samostatnými věcmi v právním smyslu, nelze uplatňovat vlastnické právo odděleně. Posledně zmíněné rozhodnutí však bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2024, sp. zn. II.ÚS 2194/23. Nejvyšší soud se tedy bude zabývat dovoláním stěžovatelky znovu. K tomu je potřeba dodat, že usnesením ze dne 27. 4. 2022, č. j. 22 Cdo 2946/2021-1425, Nejvyšší soud odložil právní moc rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 5. 2021, č. j. 25 Co 390/2020-1344.

[14] Výsledek uvedeného občanského soudního řízení měl za podstatný pro (ne)zrušení licence i žalovaný (považoval jej za předběžnou otázku), a proto s rozhodnutím ve věci vyčkával. K žalobě osoby zúčastněné na řízení I) na ochranu před nečinností však krajský soud rozsudkem ze dne 23. 3. 2023, č. j. 62 A 89/2022-163, žalovanému uložil, aby ve věci samé do šedesáti dnů rozhodl. Ke kasačním stížnostem stěžovatelky a žalovaného sice uvedený rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 6. 2024, č. j. 3 As 49/2023-87, avšak mezitím ve správním řízení o věci samé rozhodl jak žalovaný, tak Rada ERÚ. Následně podanou správní žalobu krajský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl, přičemž shledal, že ať již bude energetické zařízení podle výsledku občanského soudního řízení považováno za samostatnou věc v právním smyslu či nikoliv, stěžovatelka podmínku podle § 5 odst. 3 energetického zákona splňovat pořad nebude.

[15] Podle § 107 s. ř. s., *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně.*

[16] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[17] Z těchto ustanovení vyplývá, že odkladný účinek lze na základě návrhu stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři podmínky: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

pokračování

[18] První podmínku má Nejvyšší správní soud za splněnou. Stěžovatelka totiž tvrdila a doložila, že jí hrozí závažná újma. Osoby zúčastněné na řízení sice namítají, že tvrzená hrozící újma není újmou ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., avšak v tomto jim nelze přisvědčit. Je totiž zjevné, že tvrzená újma stěžovatelce hrozí nikoli pouze hypoteticky, ale naopak reálně, bezprostředně a přímo v důsledku právních účinků napadeného rozsudku, resp. správních rozhodnutí. V daném případě se tedy jedná právě o ten typ újmy, před kterým má institut odkladného účinku účastníka ochránit. Stěžovatelce také není namístě vytýkat, že na danou hrozící situaci měla být dávno připravena a svoji podnikatelskou činnost ji dopředu uzpůsobit. Jak je výše popsáno, stěžovatelka dosud (neboť byla úspěšná její ústavní stížnost) vede ohledně vlastnictví částí energetického zařízení civilní spor (kde jejímu dovolání byl přiznán odkladný účinek s ohledem na tehdy probíhající správní řízení o zrušení licence), jehož výsledek považoval za relevantní pro zrušení udělené licence i sám žalovaný. Proto také se svým rozhodnutím ve věci vyčkával a vydal jej až pod tlakem rozsudku krajského soudu, který následně Nejvyšší správní soud zrušil. Pokud tedy vývoj ve věci licence nepovažoval za jasný cca 13 let sám ústřední správní orgán, nelze toto požadovat ani po stěžovatelce. Nelze jí tak dávat k tíži, že nepředvíдалa přesný termín konce svého podnikání nebo dokonce, že už své podnikání raději dávno neukončila.

[19] Naplnění druhé podmínky pak osoby zúčastněné na řízení zpochybňují tím, že v případě přiznání odkladného účinku utrpí obdobnou újmu, kterou tvrdí stěžovatelka, naopak ony, neboť osoba zúčastněná na řízení II) nebude moci ještě vykonávat licencovanou činnost prostřednictvím energetického zařízení namísto stěžovatelky. K tomuto tvrzení osoby zúčastněné na řízení však nedoložily nic, z čeho by mohl Nejvyšší správní soud pravdivost jejich tvrzení dovodit. Zřejmě se pouze domnívají, že by osoba zúčastněná na řízení II) získala stejné závazky, resp. stejné příjmy jako stěžovatelka, která je již pro své odběratele zavedeným dodavatelem. Toto však nemůže Nejvyšší správní soud bez dalšího potvrdit. K tomu je třeba doplnit, že osoba zúčastněná na řízení II) si byla při získání příslušné licence dobře vědoma toho, že licencovanou činnost bude moci vykonávat až tehdy, když o licenci definitivně přijde stěžovatelka. Přitom musela vědět o možnostech, které stěžovatelce poskytuje právní řád k obraně proti negativnímu rozhodnutí (v danou dobu již bylo vedeno i výše uvedené občanské soudní řízení). S respektem k tomu proto ani nemohla s tvrzenými příjmy počítat. Jelikož Nejvyšší správní soud možnost způsobení újmy jiným třetím osobám vůbec neshledal, došlo ke splnění i druhé podmínky pro přiznání odkladného účinku.

[20] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, tak lze souhlasit s osobami zúčastněnými na řízení, že je nepochybně veřejným zájmem, aby energetické zařízení bylo provozováno pouze osobou s platnou licencí. Nejvyšší správní soud však nemůže nyní konstatovat, že stěžovatelka takovou osobou již není, neboť by tím *de facto* předjímal závěr svého posouzení merita věci, což není součástí rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku. Nic na tom nemůže změnit ani skutečnost, že osobě zúčastněné na řízení II) již byla udělena potřebná licence, přičemž zákonnost tohoto byla potvrzena rozsudkem krajského soudu ze dne 30. 4. 2025, č. j. 29 A 3/2024-305. Nejvyšší správní soud zároveň nijak nezastírá, že nastalá situace je i tak nežádoucí a mimořádná. Připomíná však,

že v případě narušení jakéhokoliv důležitého veřejného zájmu je potřeba intenzitu tohoto narušení poměřit s intenzitou újmy hrozící stěžovateli (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008-131). Jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovateli nepřiznáním odkladného účinku by byla závažná. Na druhou stranu Nejvyšší správní soud neshledal, že by zde byl nějaký důležitý veřejný zájem, do kterého by bylo v případě přiznání odkladného účinku nepoměrně zasazeno, a to i vzhledem k předběžné povaze tohoto institutu. Je proto splněna i třetí podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli vyhověl a její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného.

[22] Nejvyšší správní soud připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.). Z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu